

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника »

Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практична граматики німецької мови

галузь знань – **03 – Гуманітарні науки**

спеціальність – **035 – Філологія**

спеціалізація – ***германські мови та літератури***
(німецька мова та література; англійська мова; переклад)

факультет ***іноземних мов***

Робоча програма з **Практичної граматики німецької мови** для студентів за спеціальністю **035 – Філологія (Німецька мова та література)**, спеціалізацією – **германські мови та літератури (німецька мова та література; англійська мова; переклад)**. “_____” _____ 20__ р. – 20 с.

Розробники: **Павлишинець О.О., асистент кафедри німецької філології,**
Петришак Б.Я., асистент кафедри німецької філології,
Капак Ю.М., асистент кафедри німецької філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри німецької філології факультету іноземних мов.

Протокол від “_____” _____ 20__ р. № _____

Завідувач кафедри німецької філології

_____ (**Остапович О.Я.**)

“_____” _____ 20__ р.

Схвалено методичною комісією факультету, інституту.

Протокол від “_____” _____ 20__ р. № _____

“_____” _____ 20__ р.

Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – <i>1 семестр – 3, 2 семестр – 3.</i>	Галузь знань: <i>03 – Гуманітарні науки</i>	Нормативна	
	Напрямок підготовки: <i>035 – Філологія</i>		
Модулів – <i>1 семестр – 2, 2 семестр – 2.</i>	Спеціальність (професійне спрямування): <i>035 – Філологія</i> Спеціалізація: <i>германські мови та літератури (німецька мова та література; англійська мова; переклад)</i>	Рік підготовки: <i>1-й</i>	
Змістових модулів – <i>1 семестр – 4, 2 семестр – 4.</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – <i>1 семестр – 90 год. 2 семестр – 90 год.</i>		<i>1-й</i>	<i>2-й</i>
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <i>1 семестр – 2 год. 2 семестр – 2 год.</i> самостійної роботи студента – <i>1 семестр – 4 год. 2 семестр – 4 год.</i>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	<i>---</i> год.	<i>---</i> год.
		Практичні, семінарські	
		<i>---</i> год.	<i>---</i> год.
		Лабораторні	
		<i>30 год.</i>	<i>30 год.</i>
		Самостійна робота	
		<i>60 год.</i>	<i>60 год.</i>
		Індивідуальні завдання: <i>---</i> год.	
Вид контролю: <i>Усний поточний контроль, письмові контрольні роботи, тестові завдання.</i>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 50%:100%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу практичної граматики є забезпечення студентів практичними знаннями граматичної будови німецької мови, необхідними для вчителя - предметника середньої школи і викладача вищого навчального закладу, вироблення у студентів міцних навичок граматично правильної німецької мови в усній і писемній формі.

Завдання курсу:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- *знати* способи утворення і умови функціонування граматичних форм і конструкцій, моделі побудови словосполучень і речень;
- *вміти* граматично правильно будувати висловлювання в усній і писемній формі, пояснювати граматичний матеріал німецькою мовою.

Матеріал у програмі розбитий на два традиційно виокремлюваних розділи - морфологію і синтаксис. Черговість проходження тем і підтем курсу з урахуванням аудиторної і самостійної роботи студентів встановлюється кафедрами, виходячи з конкретних умов і потреб навчання студентів практичної німецької мови. Орієнтовний розподіл основних тем курсу по роках навчання подається нижче.

Основну увагу в програмі приділено граматичним формам і конструкціям живої розмовної мови. Практичні завдання курсу зумовлюють функціональне спрямування програми. Зокрема, це стосується розділу **Морфологія**, в якому класи слів і морфологічні форми слів розглядаються не ізольовано, а у зв'язку з тими синтаксичними функціями, які вони виконують у реченні та словосполученні. Таким чином, у розділі **Синтаксис** узагальнюються функціональні характеристики граматичних форм, подані в розділі **Морфологія**, і, як наслідок, обидва розділи доповнюють один одного в рамках загального опису граматичної будови німецької мови, орієнтованого на практичне вивчення.

Проходження систематичного курсу граматики німецької мови передбачає необхідність постійного зв'язку навчальної роботи з граматики з практикою німецької мови. У робочих програмах з цих дисциплін фіксується конкретний розподіл граматичних тем за послідовними етапами навчання, які визначають загальний хід оволодіння студентами іноземним мовленням в єдності його лексичної та граматичної сторін.

3. Програма навчальної дисципліни

Семестр 1

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Тема 1. Граматика як наука. Морфологія та синтаксис. Огляд основних понять.

Тема 2. Просте речення. Розповідне, питальне та окличне речення. Поняття про особові та безособові речення, стверджувальні та заперечні речення. Члени речення. Порядок слів у простому реченні. Порядок слів в реченні з додатками в Давальному та Знахідному відмінках. Порядок слів в реченні з додатками та обставинами.

Змістовий модуль 2

Тема 3. Дієслово. Загальне поняття та граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова. Відмінювання дієслів в теперішньому часі (Präsens). Значення та вживання теперішнього часу.

Тема 4. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Префікси, які можуть бути відокремлювані або невідокремлювані.

Тема 5. Зворотні дієслова. Вживання зворотного займенника *sich* або відповідного особового займенника в Знахідному або Давальному відмінку.

Тема 6. Наказовий спосіб дієслів (*Imperativ*). Утворення 4 форм наказового способу. Наказовий спосіб допоміжних дієслів. Альтернативні форми наказового способу.

Модуль 2

Змістовий модуль 3

Тема 7. Іменник. Артикль та його функції. Вживання артикля; означений, неозначений та нульовий артикль. Відмінювання артикля.

Тема 8. Граматичний рід іменника. Визначення роду іменника за його семантичним значенням. Визначення роду іменника за його граматичною формою. Коливання роду іменника (подвійний рід) та рід складних іменників.

Тема 9. Відмінювання іменників. Основні типи відмінювання іменників в однині. Відмінювання іменників в множині. Відмінювання власних назв.

Тема 10. Утворення множини іменників. Основні типи утворення множини іменників. Іменники, які вживаються тільки в однині (*Singulariatantum*) та іменники, які вживаються тільки в множині (*Pluraliatantum*). Особливості утворення множини. Утворення множини омонімів.

Змістовий модуль 4

Тема 11. Модальні дієслова (*können, dürfen, müssen, sollen, wollen, mögen*). Утворення основних форм та відмінювання в теперішньому часі модальних дієслів. Значення та вживання модальних дієслів.

Тема 12. Займенник. Особові займенники. Присвійні, вказівні, питальні, відносні та неозначені займенники. Зворотній займенник *sich*. Займенник *es*. Взаємні займенники. Заперечні займенники та заперечні слова.

Семестр 2

Модуль 1

Змістовий модуль 1

Тема 1. Часові форми дієслова. Утворення, значення та вживання форми минулого часу *Präteritum*. Утворення форми минулого часу *Perfekt*, вживання допоміжних дієслів *haben* та *sein*. Утворення *Perfekt* модальних дієслів. Значення та вживання форми минулого часу *Perfekt*. Утворення, значення та вживання форми минулого часу *Plusquamperfekt*. Утворення та вживання форм майбутнього часу *Futur I* та *Futur II*.

Змістовий модуль 2

Тема 2. Прикметник. Атрибутивне та предикативне вживання прикметників. Відмінювання прикметників. Субстантивовані прикметники. Ступені порівняння прикметників.

Тема 3. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників. Ступені порівняння прислівників. Займенникові прислівники.

Тема 4. Модальні слова.

Тема 5. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дробові і помножувальні числівники.

Модуль 2

Змістовий модуль 3

Тема 6. Прийменник. Значення та вживання прийменників. Керування прийменників. Прийменники, які вживаються з Знахідним відмінком, прийменники з Давальним відмінком. Прийменники, які вживаються із Знахідним або з Давальним відмінком. Прийменники з Родовим відмінком. Злиття прийменника з артиклем.

Тема 7. Керування дієслів. Керування прикметників та іменників в німецькій мові.

Змістовий модуль 4

Тема 8. Пасивний стан. Пасивний стан дії (*Vorgangspassiv / Handlungspassiv / werden-Passiv*) та пасивний стан стану (*Zustandspassiv / sein-Passiv*). Утворення форм пасивного стану. Дієслова, які утворюють та не утворюють пасивний стан. Вживання пасивного стану. Переклад пасивного стану українською мовою.

Тема 9. Приєднання виконавця дії, причини або засобу дії в пасивному стані. Конкурентні форми пасиву. Вживання модальних дієслів в пасивних конструкціях. Безособовий пасив: утворення, значення та вживання.

Тема 10. Сполучник. Частка. Вигук.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
		лаб. заняття	сам. робота
1	2	3	4
Семестр 1			
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Просте речення.			
Тема 1. Граматика як наука. Морфологія та синтаксис. Огляд основних понять. Діагностичний тест.	2	2	
Тема 2. Просте речення. Розповідне, питальне та окличне речення. Поняття про особові та безособові речення, стверджувальні та заперечні речення. Члени речення. Порядок слів у простому реченні. Порядок слів в реченні з додатками в Давальному та Знахідному відмінках. Порядок слів в реченні з додатками та обставинами.	8	2	6
Разом за змістовий модуль 1	10	4	6
Змістовий модуль 2. Дієслово.			
Тема 3. Дієслово. Загальне поняття та граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова. Відмінювання дієслів в теперішньому часі (Präsens). Значення та вживання теперішнього часу.	6	2	4
Тема 4. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Префікси, які можуть бути відокремлювані або невідокремлювані.	10	4	6
Тема 5. Зворотні дієслова. Вживання зворотного займенника sich або відповідного особового займенника в Знахідному або Давальному відмінку.	6	2	4
Тема 6. Наказовий спосіб дієслів (Imperativ). Утворення 4 форм наказового способу. Наказовий спосіб допоміжних дієслів. Альтернативні форми наказового способу.	8	2	6
Разом за змістовий модуль 2	30	10	20
Разом за модуль 1	40	14	26
Модуль 2			
Змістовий модуль 3. Іменник.			
Тема 7. Іменник. Артикль та його функції. Вживання артикля; означений, неозначений та нульовий артикль. Відмінювання артикля.	6	2	4
Тема 8. Граматичний рід іменника. Визначення роду іменника за його семантичним значенням. Визначення роду іменника за його граматичною формою. Коливання роду іменника (подвійний рід) та рід складних іменників.	6	2	4
Тема 9. Відмінювання іменників. Відмінювання іменників в однині. Відмінювання іменників в множині. Відмінювання власних назв.	6	2	4
Тема 10. Утворення множини іменників. Основні типи утворення множини іменників. Іменники, які	6	2	4

вживаються тільки в однині (Singulariatantum) та іменники, які вживаються тільки в множині (Pluraliatantum). Особливості утворення множини. Утворення множини омонімів.			
Разом за змістовий модуль 3	24	8	16
Змістовий модуль 4. Модальні дієслова. Займенник.			
Тема 11. Модальні дієслова (<i>können, dürfen, müssen, sollen, wollen, mögen</i>). Утворення основних форм та відмінювання в теперішньому часі модальних дієслів. Значення та вживання модальних дієслів.	8	2	6
Тема 12. Займенник. Особові займенники. Присвійні, вказівні, питальні, відносні та неозначені займенники. Зворотній займенник <i>sich</i> . Займенник <i>es</i> . Взаємні займенники. Заперечні займенники та заперечні слова.	16	4	12
Разом за змістовий модуль 4	24	6	18
Разом за модуль 2	48	14	34
Підсумкова контрольна робота	2	2	
Всього за семестр 1	90	30	60
Семестр 2			
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Система часів німецької мови.			
Тема 1. Часові форми дієслова. Утворення, значення та вживання форми минулого часу <i>Präteritum</i> . Утворення форми минулого часу <i>Perfekt</i> , вживання допоміжних дієслів <i>haben</i> та <i>sein</i> . Утворення <i>Perfekt</i> модальних дієслів. Значення та вживання форми минулого часу <i>Perfekt</i> . Утворення, значення та вживання форми минулого часу <i>Plusquamperfekt</i> . Утворення та вживання форм майбутнього часу <i>Futur I</i> та <i>Futur II</i> .	14	4	10
Разом за змістовий модуль 1	14	4	10
Змістовий модуль 2. Прикметник. Прислівник. Числівник.			
Тема 2. Прикметник. Атрибутивне та предикативне вживання прикметників. Відмінювання прикметників. Субстантивовані прикметники. Ступені порівняння прикметників.	14	6	8
Тема 3. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників. Ступені порівняння прислівників. Займенникові прислівники.	10	2	8
Тема 4. Модальні слова.	4		4
Тема 5. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дробові і помножувальні числівники.	8		8
Разом за змістовий модуль 2	36	8	28
Разом за модуль 1	50	12	38
Модуль 2			
Змістовий модуль 3. Керування прийменників, дієслів, іменників та прикметників.			
Тема 6. Прийменник. Значення та вживання прийменників. Керування прийменників. Прийменники, які вживаються з Знахідним відмінком, прийменники з Давальним відмінком. Прийменники, які вживаються із Знахідним або з	14	6	8

Давальним відмінком. Прийменники з Родовим відмінком. Злиття прийменника з артиклем.			
Тема 7. Керування дієслів. Керування прикметників та іменників в німецькій мові.	8	2	6
Разом за змістовий модуль 3	22	8	14
Змістовий модуль 4. Пасивний стан. Службові частини мови.			
Тема 8. Пасивний стан. Пасивний стан дії (<i>Vorgangspassiv / Handlungspassiv / werden-Passiv</i>) та пасивний стан стану (<i>Zustandspassiv / sein-Passiv</i>). Утворення форм пасивного стану. Дієслова, які утворюють та не утворюють пасивний стан. Вживання пасивного стану. Переклад пасивного стану українською мовою.	8	6	2
Тема 9. Приєднання виконавця дії, причини або засобу дії в пасивному стані. Конкурентні форми пасиву. Вживання модальних дієслів в пасивних конструкціях. Безособовий пасив: утворення, значення та вживання.	4	2	2
Тема 10. Сполучник. Частка. Вигук.	4		4
Разом за змістовий модуль 4	16	8	8
Разом за модуль 2	38	16	22
Підсумкова контрольна робота	2	2	
Всього за семестр 2	90	30	60

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Семестр 1		
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Просте речення.		
1	Тема 1. Граматика як наука. Морфологія та синтаксис. Огляд основних понять. Діагностичний тест.	2
2	Тема 2. Просте речення. Розповідне, питальне та окличне речення. Поняття про особові та безособові речення, стверджувальні та заперечні речення. Члени речення. Порядок слів у простому реченні. Порядок слів в реченні з додатками в Давальному та Знахідному відмінках. Порядок слів в реченні з додатками та обставинами. Тематичний контроль.	2
Змістовий модуль 2. Дієслово.		
3	Тема 3. Дієслово. Загальне поняття та граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова. Відмінювання дієслів в теперішньому часі (<i>Präsens</i>). Значення та вживання теперішнього часу. Граматичний тест.	2
4	Тема 4. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Префікси, які можуть бути відокремлювані або невідокремлювані.	4
5	Тема 5. Зворотні дієслова. Вживання зворотного займенника <i>sich</i> або відповідного особового займенника в Знахідному або	2

	Давальному відмінку. Граматичний тест.	
6	Тема 6. Наказовий спосіб дієслів (<i>Imperativ</i>). Утворення 4 форм наказового способу. Наказовий спосіб допоміжних дієслів. Альтернативні форми наказового способу.	2
Модуль 2		
Змістовий модуль 3. Іменник.		
7	Тема 7. Іменник. Артикль та його функції. Вживання артикля; означений, неозначений та нульовий артикль. Відмінювання артикля. Контроль знань.	2
8	Тема 8. Граматичний рід іменника. Визначення роду іменника за його семантичним значенням. Визначення роду іменника за його граматичною формою. Коливання роду іменника (подвійний рід) та рід складних іменників. Граматичний тест.	2
9	Тема 9. Відмінювання іменників. Відмінювання іменників в однині. Відмінювання іменників в множині. Відмінювання власних назв.	2
10	Тема 10. Утворення множини іменників. Основні типи утворення множини іменників. Іменники, які вживаються тільки в однині (<i>Singulariatantum</i>) та іменники, які вживаються тільки в множині (<i>Pluraliatantum</i>). Особливості утворення множини. Утворення множини омонімів. Тематичний контроль.	2
Змістовий модуль 4. Модальні дієслова. Займенник.		
11	Тема 11. Модальні дієслова (<i>können, dürfen, müssen, sollen, wollen, mögen</i>). Утворення основних форм та відмінювання в теперішньому часі модальних дієслів. Значення та вживання модальних дієслів. Самостійна робота.	2
12	Тема 12. Займенник. Особові займенники. Присвійні, вказівні, питальні, відносні та неозначені займенники. Зворотній займенник <i>sich</i> . Займенник <i>es</i> . Взаємні займенники. Заперечні займенники та заперечні слова.	4
13	Підсумкова контрольна робота	2
Всього годин		30
Семестр 2		
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Система часів німецької мови.		
1	Тема 1. Часові форми дієслова. Утворення, значення та вживання форми минулого часу <i>Präteritum</i> .	2
2	Утворення форми минулого часу <i>Perfekt</i> , вживання допоміжних дієслів <i>haben</i> та <i>sein</i> . Утворення <i>Perfekt</i> модальних дієслів. Значення та вживання форми минулого часу <i>Perfekt</i> . Утворення, значення та вживання форми минулого часу <i>Plusquamperfekt</i> . Тематичний контроль знань.	2
Змістовий модуль 2. Прикметник. Прислівник. Числівник.		
3	Тема 2. Прикметник. Атрибутивне та предикативне вживання прикметників. Відмінювання прикметників. Субстантивовані прикметники.	4
4	Ступені порівняння прикметників. Тест.	2
5	Тема 3. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників. Ступені порівняння прислівників. Займенникові прислівники.	2

Модуль 2		
Змістовий модуль 3. Керування прийменників, дієслів, іменників та прикметників.		
7	Тема 6. Прийменник. Значення та вживання прийменників. Керування прийменників. Прийменники, які вживаються з Знахідним відмінком, прийменники з Давальним відмінком. Злиття прийменника з артиклем.	4
8	Прийменники, які вживаються із Знахідним або з Давальним відмінком.	2
9	Тема 7. Керування дієслів. Керування прикметників та іменників в німецькій мові. Тематичний контроль знань.	2
Змістовий модуль 4. Пасивний стан. Службові частини мови.		
10	Тема 8. Пасивний стан. Пасивний стан дії (<i>Vorgangspassiv / Handlungspassiv / werden-Passiv</i>) та пасивний стан стану (<i>Zustandspassiv / sein-Passiv</i>). Утворення форм пасивного стану. Дієслова, які утворюють та не утворюють пасивний стан. Вживання пасивного стану. Переклад пасивного стану українською мовою.	2
11-12	Виконання вправ до теми. Контроль знань.	2
13	Тема 9. Приєднання виконавця дії, причини або засобу дії в пасивному стані. Конкурентні форми пасиву.	2
14	Вживання модальних дієслів в пасивних конструкціях. Безособовий пасив: утворення, значення та вживання.	2
16	Підсумкова контрольна робота	2
Всього годин:		30

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Семестр 1		
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Просте речення.		
1	Тема 2. Просте речення. Розповідне, питальне та окличне речення. Поняття про особові та безособові речення, стверджувальні та заперечні речення. Повторення матеріалу, вивченого в практичному курсі основної іноземної мови.	6
Змістовий модуль 2. Дієслово.		
2	Тема 3. Відмінювання дієслів в теперішньому часі (Präsens). Значення та вживання теперішнього часу. Повторення.	4
3	Тема 4. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Префікси, які можуть бути відокремлювані або невідокремлювані.	6
4	Тема 5. Зворотні дієслова. Вживання зворотного займенника sich або відповідного особового займенника в Знахідному або Давальному відмінку.	4
5	Тема 6. Наказовий спосіб дієслів (Imperativ). Утворення 4 форм наказового способу. Наказовий спосіб допоміжних дієслів. Альтернативні форми наказового способу.	6
Змістовий модуль 3. Іменник.		
6	Тема 7. Самостійне повторення теми «Вживання артикля». Виконання вправ до теми.	4
7	Тема 8. Граматичний рід іменника. Визначення роду іменника за його семантичним значенням. Визначення роду іменника за його граматичною формою. Проектна робота до теми. Вправи	2
8	Коливання роду іменника (подвійний рід) та рід складних іменників. Рід омонімів. Виконання вправ до теми.	2
9	Тема 9. Відмінювання іменників. Відмінювання іменників в однині. Відмінювання іменників в множині. Відмінювання власних назв. Повторення правил та виконання вправ.	4
10	Тема 10. Утворення множини іменників. Основні типи утворення множини іменників. Іменники, які вживаються тільки в однині (Singulariatantum) та іменники, які вживаються тільки в множині (Pluraliatantum). Особливості утворення множини. Утворення множини омонімів. Повторення правил та виконання вправ.	4
Змістовий модуль 4. Модальні дієслова. Займенник.		
11	Тема 11. Модальні дієслова (können, dürfen, müssen, sollen, wollen, mögen). Утворення основних форм та відмінювання в теперішньому часі модальних дієслів. Значення та вживання модальних дієслів.	6
12	Тема 12. Займенник. Особові займенники. Присвійні, вказівні, питальні, відносні та неозначені займенники. Зворотній займенник sich. Займенник es. Взаємні займенники. Заперечні займенники та заперечні слова.	12
Всього годин		60

Семестр 2		
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Система часів німецької мови.		
1	Тема 1. Утворення та вживання форм майбутнього часу <i>Futur I</i> та <i>Futur II</i> . Опрацювання матеріалу. Виконання вправ. Утворення <i>Perfekt</i> модальних дієслів. Значення та вживання форми минулого часу <i>Perfekt</i> . Виконання вправ.	10
Змістовий модуль 2. Прикметник. Прислівник. Числівник.		
2	Тема 2. Прикметник. Атрибутивне та предикативне вживання прикметників. Відмінювання прикметників. Субстантивовані прикметники. Ступені порівняння прикметників. Повторення правил та виконання вправ до теми.	8
3	Тема 3. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників. Ступені порівняння прислівників. Займенникові прислівники.	8
4	Тема 4. Модальні слова. Підготовка рефератів до теми.	4
5	Тема 5. Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дробові і помножувальні числівники. Самостійне опрацювання матеріалу. Вправи до теми.	8
Модуль 2		
Змістовий модуль 3. Керування прийменників, дієслів, іменників та прикметників.		
6	Тема 6. Прийменник. Прийменники з Родовим відмінком. Опрацювання матеріалу та виконання вправ.	8
7	Тема 7. Керування дієслів. Керування прикметників та іменників в німецькій мові.	6
Змістовий модуль 4. Пасивний стан. Службові частини мови.		
8	Тема 8. Пасивний стан. Вживання пасивного стану. Переклад пасивного стану українською мовою. Виконання вправ до теми.	2
9	Тема 9. Конкурентні форми пасиву. Виконання вправ до теми.	2
10	Тема 10. Сполучник. Частка. Вигук. Підготовка рефератів та доповідей до теми.	4
Всього годин		60

7. Методи навчання

Навчання здійснюється з використанням комунікативно зорієнтованої методики та інтегративного підходу, в рамках якого розвиваються всі види мовної та мовленнєвої компетенції студентів. З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів використовуються також елементи лекції, дискусії, презентації тощо.

Основні методи навчання:

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування, елементи лекції);
- методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності (дискусія, пізнавальні ігри, творчі вправи);
- методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль);
- інтерактивні методи навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань тощо).

Методичні прийоми навчання:

- словесні методи навчання (пояснення, елементи лекції, дискусія);
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання (тренувальні, творчі, контрольні вправи);
- індивідуальний підхід як основа особистісно зорієнтованого навчання;
- кооперативне навчання.

8. Методи контролю

Важливим компонентом процесу оволодіння студентом майбутньою спеціальністю є перевірка набутих знань і вмінь. Перевірка знань, вмінь і навичок, зазвичай буває чотирьох видів: *попередня, поточна, періодична, підсумкова*. Будь-який контроль знань має свою форму, яка поділяється за способом подання інформації і за способом організації перевірки засвоєного навчального матеріалу. За способом подання інформації контроль знань здійснюють в усній та письмовій формі. Також виділяють програмований машинний і безмашинний контроль. Зрозуміло, що є і комбінований варіант, тобто коли певну частину контрольного завдання студент виконує письмово, а решту – усно.

За способом організації контрольну перевірку знань і вмінь слід поділяти на фронтальну, групову, диференційовану та індивідуальну. В практиці частіше зустрічаються змішані види перевірки знань, які можуть здійснюватись, наприклад, за таких форм: в письмовій (за способом подання інформації) і груповій (за способом організації), або усній і фронтальній.

Вступне оцінювання проводиться з метою розподілу студентів у групи за рівнями володіння мовою. Студентам пропонується стандартний тест, затверджений на засіданні кафедри, що враховує державні стандарти базової і повної середньої освіти.

У результаті вступного тестування студенти отримують інформацію про свій особистий рівень володіння мовою (шкала розподілу за рівнями володіння мовою).

Поточне оцінювання здійснюється протягом курсу і дає можливість отримати негайну інформацію про результати навчання студента під час конкретного модуля.

Модульне оцінювання здійснюється по закінченню вивчення навчального матеріалу кожного модуля. Ця форма дозволяє з'ясувати, чи досягли студенти мети.

Методи контролю:

- метод усного контролю (попередній контроль, повторний контроль);
- письмовий контроль (тематичний, модульний, підсумковий семестровий контроль; контрольні роботи, написання твору, диктанту);
- тестовий контроль (модульний, підсумковий семестровий контроль);
- практична перевірка (у процесі проходження навчальної та виробничої практик);
- метод самоконтролю і самооцінки.

8.1 Перелік питань для підсумкового контролю

Семестр 1

1. Граматика як наука. Морфологія та синтаксис. Огляд основних понять.
2. Просте речення. Розповідне, питальне та окличне речення. Поняття про особові та безособові речення, стверджувальні та заперечні речення.
3. Члени речення. Порядок слів у простому реченні.
4. Порядок слів в реченні з додатками в Давальному та Знахідному відмінках.
5. Порядок слів в реченні з додатками та обставинами.
6. Дієслово. Загальне поняття та граматичні категорії дієслова. Основні форми дієслова.
7. Відмінювання дієслів в теперішньому часі (Präsens). Значення та вживання теперішнього часу.
8. Дієслова з відокремлюваними та невідокремлюваними префіксами. Префікси, які можуть бути відокремлювані або невідокремлювані.
9. Зворотні дієслова. Вживання зворотного займенника *sich* або відповідного особового займенника в Знахідному або Давальному відмінку.

10. Наказовий спосіб дієслів (*Imperativ*). Утворення 4 форм наказового способу. Наказовий спосіб допоміжних дієслів. Альтернативні форми наказового способу.
11. Іменник. Артикль та його функції. Вживання артикля; означений, неозначений та нульовий артикль. Відмінювання артикля.
12. Граматичний рід іменника. Визначення роду іменника за його семантичним значенням.
13. Визначення роду іменника за його граматичною формою.
14. Коливання роду іменника (подвійний рід) та рід складних іменників.
15. Відмінювання іменників. Основні типи відмінювання іменників в однині. Відмінювання іменників в множині.
16. Відмінювання власних назв.
17. Утворення множини іменників.
18. Іменники, які вживаються тільки в однині (*Singulariatantum*) та іменники, які вживаються тільки в множині (*Pluraliatantum*).
19. Особливості утворення множини. Утворення множини омонімів.
20. Модальні дієслова (*können, dürfen, müssen, sollen, wollen, mögen*). Утворення основних форм та відмінювання в теперішньому часі модальних дієслів. Значення та вживання модальних дієслів.
21. Займенник. Особові займенники.
22. Присвійні, вказівні, питальні, відносні та неозначені займенники.
23. Зворотній займенник *sich*. Взаємні займенники.
24. Заперечні займенники та заперечні слова.
25. Займенник *es*.

Семестр 2

1. Часові форми дієслова.
2. Утворення, значення та вживання форми минулого часу *Präteritum*.
3. Утворення минулого часу *Perfekt*, вживання допоміжних дієслів *haben* та *sein*. Утворення *Perfekt* модальних дієслів. Значення та вживання форми минулого часу *Perfekt*.
4. Утворення, значення та вживання минулого часу *Plusquamperfekt*.
5. Утворення та вживання майбутнього часу *Futur I* та *Futur II*.
6. Прикметник. Атрибутивне та предикативне вживання прикметників.
7. Відмінювання прикметників.
8. Субстантивовані прикметники.
9. Ступені порівняння прикметників.
10. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників.
11. Ступені порівняння прислівників.
12. Займенникові прислівники.
13. Модальні слова.
14. Числівник. Кількісні та порядкові числівники.
15. Дробові і помножувальні числівники.
16. Прийменник. Значення та вживання прийменників. Керування прийменників.
17. Прийменники, які вживаються з Знахідним відмінком.
18. Прийменники з Давальним відмінком.
19. Прийменники, які вживаються із Знахідним або з Давальним відмінком.
20. Прийменники з Родовим відмінком.
21. Керування дієслів.
22. Керування прикметників та іменників в німецькій мові.
23. Пасивний стан. Пасивний стан дії (*Vorgangspassiv / Handlungspassiv / werden-Passiv*) та пасивний стан стану (*Zustandspassiv / sein-Passiv*). Утворення форм пасивного стану. Дієслова, які утворюють та не утворюють пасивний стан.
24. Приєднання виконавця дії, причини або засобу дії в пасивному стані.
25. Конкурентні форми пасиву.
26. Вживання модальних дієслів в пасивних конструкціях.

27. Безособовий пасив: утворення, значення та вживання.
28. Сполучник. Частка. Вигук.

8.2 Приклад тематичної контрольної роботи Семестр 1

1. Утворіть речення з правильним порядком слів, починаючи з виділеного слова.

1. er – im Park – **niemals** – spazieren gehen
2. die CD – dem Bruder – **heute** – bringen – er
3. anrufen – nie – aus Spanien – mich – **der Chef**
4. sie – es – **zum Glück** – ihm – erklären
5. er – **gestern** – das Buch – mir – geben

2. Утворіть всі можливі види запитань.

1. Herr Groß geht im Park spazieren.
2. Ich gebe dir das Buch morgen.
3. Ich habe ein Geschenk für Hanna.

3. Розкрийте дужки. Зверніть увагу на порядок слів.

1. Beate sandte (viele Karten, ihre Kollegen) aus dem Urlaub. Sie schickte (sie, sie) von jeder Stadt. 2. Ich habe (eine Frage, der Redner) gestellt. Leider war es sehr viel Lärm und ich musste (er, sie) wiederholen. 3. Wenn du heute Abend bei Otto bist, kannst du (das Geld, er) von mir geben. Ich bin (er, es) schuldig. 4. Wo ist die Arznei für ihre Mutter? – Ich habe (sie, sie) schon gegeben. 5. Die Firma hat gestern (die Ware, der Kunde) nicht geliefert. Man hat versprochen, (sie, er) morgen anzuliefern.

4. Розкрийте дужки та доповніть речення.

1. Ich gehe ins Kino. (mit meinem Freund – morgen – um 8 Uhr)
2. Ich habe sie eingeladen. (nächste Woche – zur Party – bei mir zu Hause - gestern)
3. Ich fahre in Urlaub. (in 2 Monaten – mit den Freunden – nach Italien – für 2 Wochen)
4. Ich lernte einen Mann kennen. (letzte Woche – im Cafe – beim Treffen – mit Anton).
5. Ich bin ihm begegnet. (gestern Abend – zufällig – auf dem Heimweg – am Buchladen).

5. Утворіть речення, зверніть увагу на місце зворотного займенника.

1. Das – sich – versteht – von selbst!
2. Er sah, wie – der Zug – sich – näherte.
3. Es kann sein, dass – dein Vater – sich – verhört hat.
4. Natürlich – sich ärgert – er – schon lange – darüber.
5. Ich glaube nicht daran, dass – er – das – nicht – sich vorstellen kann.

8.3 Приклад модульної контрольної роботи Семестр 2

1. Розкажіть про Німеччину та німців, використовуючи пасивний стан.

z. B. In Deutschland wird viel Bier getrunken.

1. viel Schweinefleisch essen
2. an die Umwelt denken und etwas für sie tun
3. im Urlaub ins Ausland fahren
4. In Deutschland hat die Polizei im letzten Jahr über 56 000 Autos abgeschleppt.
5. 90% der Alkoholiker erkennt man nicht an ihrem äußeren Erscheinungsbild als solche.
6. Die Bildung der deutschen Schüler sinkt erschreckend. Nur knapp die Hälfte weiß, dass die Bundestagsabgeordneten den Kanzler wählen und dass Bismarck das Deutsche Reich im Jahre 1871 gründete.

2. Напишіть текст в пасивному стані.

Duftende, zum Würzen von Speisen verwendete Pflanzen baute man wahrscheinlich schon vor Jahrtausenden an. Vielleicht kündigte ihre Kultivierung sogar den Beginn der eigentlichen Zivilisation an. Aus Schriften, die man uns überliefert hat, geht hervor, dass Ägypter, Chinesen, Inder, Araber, Perser und Griechen schon seit früh wußten, wie man Kräuter anbauen und verwenden kann.

Es ist und bleibt eine kulinarische Tradition, diese Pflanzen in der Küche und zu Heilzwecken einzusetzen. Heute sind Kräuter wichtiger denn je und man kann sie auch leicht erhalten. Man kann sie in kleinen Mengen im eigenen Garten ziehen. Man betreibt ihren Anbau gewerbsmäßig, um sie in Supermärkten und Gemüseläden zu verkaufen. In zunehmendem Maße bietet man sie heute frisch an.

3. Замініть активний стан на пасивний.

1. Was ist da zu machen?

2. Das Zimmer ist abzuschließen.
3. Dieses Computerprogramm lässt sich leicht lernen.
4. Ihr Wunsch ist erfüllbar.
5. Der Brief ist abzuholen.

4. Перетворіть активний стан на пасивний стан.

1. Man sagte ihm, dass er die Klasse wiederholen soll.
2. Frau Eilers unterrichtete die 5. Klasse.
3. Der Traum ging in Erfüllung. (erfüllte sich)
4. Zu seinem Geburtstag bekam er ein Auto geschenkt.
5. Das Gewitter hat die Bergsteiger überrascht.

5. Перекладіть німецькою мовою.

1. Хоча твори вже перевірені, проте оцінки нам ще не казали.
2. Це завдання обов'язково потрібно виконати, тоді нам буде дозволено поїхати в Берлін.
3. Цю новину від моїх батьків мені передав мій близький друг.
4. В Англії п'ють багато чаю.
5. В цьому році в книгарнях дуже добре продавались книги цього автора.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Семестр 1

Семестр 1					Сума
Поточне тестування та самостійна робота					
Модуль 1		Модуль 2		ПКР	
Аудиторна робота					
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	20	100
T1 – T2	T3 – T6	T7 – T10	T11 – T12		
Аудиторна робота – 40		Аудиторна робота – 40			
Разом – 80					

Семестр 2

Поточне тестування та самостійна робота				ПКР	Сума
Модуль 1		Модуль 2			
Аудиторна робота				20	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4		
T1	T2 – T5	T6 – T7	T8 – T10		
Аудиторна робота – 30		Аудиторна робота – 30			
Разом – 80					

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів; ПКР – підсумкова контрольна робота.

Оцінка за залік виставляється рейтингом, враховуючи аудиторну роботу студента, оцінки за модульний та підсумковий контроль.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	

80 – 89	B	зараховано
70 – 79	C	
60 – 69	D	
50 – 59	E	
26 – 49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів:

Оцінка «5»

Студент добре сприймає мовлення на слух, розуміє прочитане та правильно перекладає. Студент володіє граматичними структурами згідно тематики в повному обсязі, вміє використовувати альтернативні граматичні форми. Граматичні помилки відсутні.

В письмовому висловлюванні та при перекладі з української мови на німецьку допускаються 1-2 орфографічні помилки.

Оцінка «4,5»

Студент добре володіє навичками аудіювання, розуміє прочитане, правильно перекладає текст, вміє логічно будувати монологічне висловлювання, вміє логічно та правильно побудувати діалогічне спілкування. Використані граматичні структури відповідають комунікативному завданню. Граматичні помилки практично відсутні.

В письмовому мовленні допускаються 3-4 орфографічні, 1-2 лексичні та 1 граматична помилка.

Оцінка «4»

Студент добре володіє навичками аудіювання, розуміє прочитане, правильно перекладає текст, вміє логічно будувати монологічне висловлювання за прочитаним текстом. Вживання граматичних структур відповідає тематиці висловлювання, але студент допускає граматичні помилки, які не перешкоджають розумінню мовлення студента та комунікативній меті, не повною мірою володіє граматичним матеріалом. В письмовому мовленні допускаються 3-4 орфографічні, 1-2 лексичні та 2-3 граматичні помилки.

Оцінка «3,5»

Студент володіє навичками аудіювання на недостатньому рівні: розуміє чітко усне мовлення на знайомі теми за умови, що час від часу може попросити про повторення реформулювання. Фактично не володіє граматичними структурами згідно з Програмою, а послуговується шкільним запасом знань.

Відповідь містить багато граматичних помилок.

При письмовому висловлюванні студент допускає багато орфографічних (5-6), лексичних (3-4) та граматичних помилок (4-5), що перешкоджає розумінню наміру висловлювання та реалізації комунікативної мети.

Оцінка «3»

Студент погано володіє навичками аудіювання; тобто, не може розуміти те, що чітко, повільно і прямо говориться; може отримати допомогу в розумінні з боку викладача.

Студент допускає багато граматичних помилок, деякі з них утруднюють розуміння висловлювання, не засвоїв граматичний матеріал та нові граматичні конструкції.

При письмовому висловлюванні студент допускає багато орфографічних (5-6), лексичних (5-7) та граматичних помилок (6-7), що перешкоджає розумінню наміру висловлювання та реалізації комунікативної мети.

Оцінка «2»

Студент не володіє навичками іншомовного спілкування, не розуміє зміст прочитаного та не може перекласти текст, а також побудувати монологічне висловлювання згідно тематики, не володіє навичками аргументації своєї відповіді. Студент не вміє побудувати діалог, не може підтримати бесіду. Використовується вкрай обмежений словниковий запас, допускаються численні граматичні помилки, які роблять відповідь студента незрозумілою.

Вживання граматичних структур не відповідають тематиці. Мовлення студента погано сприймається на слух. В письмовому мовленні допущені помилки (більше 10 загалом) унеможливають розуміння загалом.

10. Методичне забезпечення

1. Базові та допоміжні підручники з дисципліни.
2. Довідники з граматики німецької мови.
3. Одно- та двомовні словники.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273с.
5. Комплект контрольних робіт для проведення модульного та підсумкового контролю знань.

11. Рекомендована література

№ з/п	Назва
Базова	
1	Драб Н.Л., Скринька С., Стаброз С. Практична грамика німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів та учнів старших класів спеціалізованих шкіл. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 280с.
2	Тагиль И.П. Грамматика немецкого языка в упражнениях. – СПб.: КАРО, 2005. – 384с.
3	Тагиль И.П. Грамматика немецкого языка. – СПб.: КАРО, 2005. – 464с.
4	Dreyer, Schmitt. Совершенствуем знание немецкого языка: Учебное пособие. – К.: Методика, 2000. – 336с.
	Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für Ausländerunterricht. – Berlin und München: Langenscheidt, 2001. – 654 S.
	Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim. Übungsgrammatik Deutsch. – Berlin und München: Langenscheidt, 2000. – 379 S.
5	Smeretschansky R.I. Grammatik der deutschen Sprache. / Unter der Gesamtreaktion von S.P. Handsjuk. – Kiew: Hauptverlag der Verlagsvereinigung „Vyšča škola“, 1981. – 312S.
Допоміжна	
6	Вагнер Рената. Тренировочные упражнения по грамматике немецкого языка. Средний уровень. – К.: Методика, 1998. – 128с.

7	Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О., Зеленко Т.Д., Кубинський Б.В., Білоус О.І., Артамоновська С.П. Практична граматики німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. Комунікативні вправи і завдання. – 2-е видання, виправлене та доповнене, - Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 400с.
8	Михайлова О.Е., Шендельс Є.Й. Довідник з граматики німецької мови. Для учнів старших класів середньої школи. Переклад з російського видання 1963 року. – Київ: Радянська школа, 1965. – 275с.
9	Хайдерманн Вернер. Тренировочные упражнения по грамматике немецкого языка. Базовый уровень. – К.: Методика, 1998. – 144с.
10	Sokolowa N.B., Moltschanowa I.D. Deutsche Übungsgrammatik. – Moskau: Proswestschenie, 1989. – 304 S.
11	Wlassow J.N., Kulenko V.J. Das Adjektiv. Steigerungsstufen und Deklination. Handbuch mit modernen Übungen für die Studenten der Fremdsprachenfakultät (Deutsch als zweites Fach). – Winnyzja: NOWA KNYHA, 2003. – 96S.
12	Wlassow J.N., Kulenko V.J. Rektion der Verben, Adjektive, Substantive im Deutschen. Handbuch für Studenten und Lehrer. – Winnyzja: NOWA KNYHA, 2003. – 144S.

12. Інформаційні ресурси

1. <http://www.deutsch-lernen.com>
2. <http://deutsch-online.com>
3. <http://www.dw-world.de>
4. <http://www.hueber.de>
5. <http://www.goethe.de>
6. <http://www.langenscheidt.de>
7. <http://deutschlernen-blog.de>
8. <http://www.grammatiktraining.de>
9. <http://de.wikipedia.org>
10. <http://www.multitrans.ru>
11. <http://www.dw.de/deutsch-lernen>
12. <http://www.deutsch-perfekt.com>
13. <http://www.mein-deutschbuch.de>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.